

[Hagen Hagensen]

Nu er det ikke altid, beløbsstørrelsen, der er afgørende for, om en sag er svær at have med at gøre, eller den er nem at have med at gøre. Det er arten af sager, og derfor kan der udmærket være brug for, at man skal have særlig megen vejledning, rådgivning og bistand i en sag, der måske drejer sig om et forholdsvis lille beløb, hvorimod man i en sag om et langt større beløb meget nemt kan klare sig uden denne hjælp.

Og så er der problemet: hvor skal retshjælpen ligge? Skal den ligge hos domstolene? Skal det være således, at man kan få sin hjælp og sin vejledning dér, eller skal den være et andet sted? Det må vi overveje meget nøje, og jeg skal senere komme med en bemærkning om hvorfor.

Jeg er også betænkelig ved, at man kan komme til i disse sager at føre sager uden sagsomkostningsrisiko. Det er ikke mit ønske, at det skal være belastet med så store omkostninger som gørligt – tværtimod. Men det bliver da kværvulanernes uhorste chance at føre sager, hvis de ved, at de kan gøre det uden risiko for, at de bliver dømt til at betale modparten noget. Jeg ved godt, der er en bestemmelse om, at man i særlige tilfælde kan dømmes til at betale sagsomkostninger til modparten, men hovedreglen vil jo nok være, at den ikke bliver brugt.

Der kan være behov for, at man får bistand forud for, at en sag overhovedet kommer til verden ved retten, og dér må jeg sige, endskønt jeg tilhører det erhverv selv, at en sagførerbistand nu ofte er med til at hindre, at der overhovedet kommer sager for retten. Man vejleder og fortæller, hvad der kan ske, således at der slet ikke er behov for at bringe sagen ind, for man kan bedømme den på forhånd. Og jeg tror egentlig, at det er en erfaring, som jeg også deler med mange dommere, der fortæller om, at den gerning måske en gang imellem er nok så væsentlig som andre dele af det, sagførergerningen har med at gøre.

Der findes offentlige retshjælpsorganer. De er blevet bygget ud så sent som for 2 år siden, hvor der ved advokatbistand kan ydes en hjælp, der stort set ikke koster ret meget for den, der søger den. Og der må være mulighed for, når vi nu drøfter forholdene nærmere, at retten kan henvise til denne hjælp fremfor selv at skulle give den.

Så er der grunden til, at jeg tvivler på, om det rette forum for vejledningen er retterne selv. Domstolenes upartiskhed skal blive stående som noget ganske afgørende. Det er det også for borgerne. En retspræsident har udtrykt det på den måde, at jo mere man går ind i disse sager og rådgiver, jo mere tid man bruger på dem, jo mere mistænksomme bliver måske parterne med hensyn til dommernes upartiskhed, særlig hvis modparten også møder uden bistand. Det tror jeg man skal overveje nøje, det vil jeg gerne være med til at drøfte igennem, for der kan være grund til at yde borgerne den bedst mulige bistand, men det skal også være således, at de faktisk føler, at retten i enhver henseende er upartisk.

Så er der en anden ting, og det er parternes ret til at disponere sagen og dens genstand. Det kan der være tvivl om på den måde, man har udformet forslaget, om det er parterne, der kommer til at gøre det. Også dette må vi se nærmere på. Jeg finder, der kan være tvivl om, hvorvidt rettens adgang til at indhente oplysninger ikke er for vidtgående.

Nu vel, vi skal se nærmere på disse forhold. Også jeg er enig i den udtalelse, som fru Nathalie Lind kom med, at det nok ville være klogt, om vi sammen med behandlingen af dette lovforslag ser på det af industriministeren vedrørende klagenævnsbehandling fremsatte forslag. Jeg vil holde på, at de fleste sager må finde deres afgørelse ved domstolene, og at vi faktisk ikke skal instituere alt for mange nævnsklagebehandlinger. Domstolene er noget, man kender. Man ved, at hvis domstolene står med fastholdelse af deres upartiskhed som uafhængige organer, så når man faktisk, hvad man skal.

Så vil jeg lige pege på, at der jo også er forbundet betragtelige merudgifter for det offentlige ved at gennemføre loven, som den er. Vi vil gerne se på det, og vi ønsker, at befolkningen billigst muligt og nemmest muligt kan få ret også i de små sager, men må dog holde for, at der skal en grundig overvejelse til for at gå ind på forslaget, i hvert fald i den form, det har nu.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Også fremskridtspartiet vil godt være med til at give borgerne en lettere og billigere adgang til løsning af dagliglivets retskonflikter.